

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO
NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY

2. Czas powstania

1350 r.; XIX w.

3. Miejscowość

D U C H O W O

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

OBSZAR WSI

5. Przynależność administracyjna

Województwo dolnośląskie

Powiat milicki

Gmina Milicz

6. Współrzędne geograficzne

51°31'05"N 17°19'03"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE, ROLNICZE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa wsi:

1350 r. Duchowo; 1352 Dochaw; 1619 r. Duchofa; 162 r. Duchowa; 1682 r. Duchowo; 1787 r. Duchawe, 1937 r. Weinberge

Historia wsi:

pierwsza wzmianka pochodzi z 1350 r. jako miejscowość płacąca dziesięcinę wrocławskiemu probostwu katedralnemu. W 1352 r. Wymienia się Jesco z Dochaw, osobę z otoczenia dworu. W 1671 r. powstaje wiatrak koźlak przebudowany w początku XIX w. W 1787 r. w wykazie wymieniany jest folwark, szkoła ewangelicka z 1746 r. oraz 28 domostw. W obrębie wsi znajduje się Winna Góra z altaną, tzw. Lusthaus. Majątek należy do Reichenbachów. W 1845 r. liczba mieszkańców wynosi 252, z czego 2 to ewangelicy, poza wiatrakiem jest tu kuźnia. Ziemie stają się własnością Hansa Heinricha X Hochberga. W rękach Hochbergów pozostają do 1937 r., licząc 221 ha, z czego 162 ha pól uprawnych.

Układ przestrzenny:

pierwotnie wieś przydrożna na osi wschód-zachód, po wytyczeniu osi pionowej w typie wielodrożnicy, zachowanej do dziś. Na wjeździe od strony Milicza zlokalizowany wiatrak. W centralnej części układ o kształcie zbliżonym do prostokąta, w którego zachodniej części pozostały zdegradowane fragmenty folwarku. Zabudowa wiejska sytuowana luźno. Nie zachowała się widokowa Winna Góra. Na południowym wschodzie na planie kwadratu obsadzony dorosłymi drzewami pozostaje szczytkowy obszar cmentarza ewangelickiego. Stanowiska AZP:

brak zlokalizowanych stanowisk w granicach układu wsi.

Postulaty:

zachowanie i rewitalizacja układu przestrzennego przez utrzymanie charakteru wsi i poprzez wprowadzenie zabudowy szczytkowo lub kalenicowo względem osi drogi w 1. linii zabudowy lub poprzez zamykanie czworobocznych zagród; ochrona zabytkowego wiatraka; wymóg stosowania tradycyjnych form, materiałów, dyspozycji elementów zewnętrznych na elewacjach itp., ochrona historycznej zieleni

Istniejące zagrożenia:

całkowita degradacja obszaru folwarcznego, wprowadzanie współczesnej zabudowy nieuwzględniającej związków przestrzennych, tworzenie nowych linii zabudowy na obszarach pierwotnie przeznaczonych na łąki i pola, rozbiórka i przekształcanie obiektów historycznych, wykorzystywanie niezgodnych z tradycją form i materiałów przy remontach i przebudowach obiektów

Bibliografia:

Wytyczne konserwatorskie dla planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Milicz, OBiDZ Wrocław 1993

Zimmermann F.A., Beiträge zur Beschreibung von Schlesien. Brieg 1785, 7. Bd. S. 420

Knie J. G., Alphabetisch-statistisch- topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuss. Provinz Schlesien, Breslau 1845, S. 108

Meßtischblatt, oprac. 1886, popr. i wyd. 1942, skala 1: 25 000

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Mmencu 2023 r.
Marta Kowalczyk